

TMMOB ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI

BİLGİ BELGE MERKEZİ(BBM)

Döküman Bilgileri

EMO BBM Yayın Kodu	: 32
Raporun Adı	: SMM Komisyonu Raporu
Raporun Yayın Tarihi	: 08/04/2006
Yayın Dili	: Türkçe
Raporun Konusu	: SMM'nin Durumu
Raporun Kaynağı	: TMMOB Elektrik Mühendisleri Odası 40. Genel Kurulu ,08/04/2006
Anahtar Kelimeler	: SMM
Yazar 1	: TMMOB Elektrik Mühendisleri Odası

Açıklama

Bu doküman Elektrik Mühendisleri Odası tarafından açık arşiv niteliğinde olarak bilginin paylaşımı ve aktarımı amacı ile eklenmiştir.

Odamız üyeleri kendilerine ait her türlü çalışmayı EMOP/Üye alanında bulunan veri giriş formu aracılığı ile bilgi belge merkezinde yer almasını sağlayabileceklerdir. Ayrıca diğer kişiler çalışmalarını e-posta (bbm@emo.org.tr) yolu ile göndererek de bu işlemin gerçekleşmesini sağlayabileceklerdir. Herhangi bir dergide yayınlanmış akademik çalışmaların dergideki formatı ile aynen yer almaması koşulu ile telif hakları ihlali söz konusu değildir.

Elektrik Mühendisleri Odası Bilgi Belge Merkezi'nde yer alan tüm bilgilerden kaynağı gösterilerek yararlanılabilir.

Bilgi Belge Merkezi'nde bulunan çalışmalardan yararlanıldığında, kullanan kişinin kaynak göstermesi etik açısından gerekli ve zorunludur. Kaynak gösterilmesinde kullanılan çalışmanın adı ve yazarıyla birlikte belgenin URL adresi (http://bbm.emo.org.tr/genel/katalog_detay.php?katalog=4&kayit=32) verilmelidir.

TMMOB
ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI
40. GENEL KURUL
SMM KOMİSYONU RAPORU

08 Nisan 2006

Genel giriş anlamında günümüzde uluslar arası sermayenin yeni dünya düzeninde denilen cangıl ortamında ülkenin var olan dışa bağımlılığı giderek artmakta, halkın ortak birikimleriyle oluşturduğu değerler haraç mezat satılmaktadır.

Bilimsel bilgi ve teknolojik gelişmeler tek kutupla hale gelen dünyada insanlığın ortak değerleri olması gerekirken sömürünün yeni biçimleri haline dönüşmektedir. Ülke kaynakları kâr hırsını dizginleyemeyen çevrelerin uyum adı altında dayatmalarıyla yönetmelikler ve tebliğler eliyle boşa harcanmakta, olası ekonomik mühendislik çözümleri yürekleri sağırlaşmış bürokrasi engeline toslamaktadır.

Bu azgın dışlinin çarklarında ezilen kesimlerin başında var olma mücadelesi veren SMM üyeler gelmektedir. SMM, “Serbest müşavir mühendis üye” diye tanımladığımız kesim kendi adına veya bir sermaye şirketinde ortak olarak faaliyet yürütmektedir. Bu kesim toplam üye sayısının yaklaşık yüzde 10-12’sine karşılık gelmektedir.

Yeterli sosyolojik çalışma yapılmamış olmasına karşın SMM olarak nitelenen bu kesimin çok büyük bir kısmı kendi adına kısıtlı olanaklarıyla hizmet üretmeye çalışmakta, ürettiği hizmetin bedelini tam olarak alamamakta, kirasını ve vergilerini ödemekte zorlanmakta, deyim yerindeyse küçük büroculukla iştigal etmektedir.

Diğer mühendislik disiplinlerinde varlığı tehdit oluşturmayan fen adamları, yani teknisyen ve teknikerler mühendis milletvekillerinin gayretleriyle iç tesisat proje alanında at koşturmaya devam etmektedir.

Ayrıca, yalnızca iç tesisat alanında değil, işletme sorumluluğu çerçevesinde de fen adamları yetkili olmadıkları halde gerek kamu, gerekse tüzel kişiliklerce yasaya aykırı olduğu halde sorumluluk verilmektedir.

Yetki konusundaki çalışmalar yılan hikayesi boyutlarını aşmış, kurumların hatalı uygulamaları, buna karşı açılan davalar, Danıştay kararları, bozulan davalar, yeniden kurumların kasıtlı genelgeleri, yeniden davalar vesaire kısacası geline nokta konusunda rivayet muhtelifdir.

Bu çabaların nafiye olduğunu söylemek istemiyoruz elbette, hatta daha ileri giderek de söylenebilir ki, bu çabaların hukuksal anlamda yoğunlaşarak da devam etmesi gerekmektedir.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Bayındırlık Bakanlığı, İller Bankası, Türk Telekom A.Ş., belediyeler, TEDAŞ, yapı deneti kuruluşları ve benzeri kamu kurum ve/veya kamu adına denetim ve izin veren kuruluşlar da denetimleri gerekli standartlarda yapabilme konusunda yeterli personel ve alt yapıya sahip değillerdir. Hem üyeleri yetkilendiren, hem de onların üretimlerini denetleyen EMO'nun da bu konuda gerekli alt yapıya sahip olması gerekmektedir.

SMM sorunlarını belli halinde sıralarsak;

Bir, kamu ve kamu adına davranan kurum ve kuruluşlar. Söz konusu kurum ve kuruluşlarda gerekli teknik donanım eksiktir, projeler mühendis olmayan ve gerekli ulusal ve uluslar arası standartlara hakim olmayan personel tarafından kontrol edilmektedir. Fen adamlarına siyasi kaygılarla teknik formasyonlarına aykırı alan yaratılmaktadır. Proje denetleme bürokrasisi çok fazla olup, ilgili mevzuatlara uyulmamakta, mevzuatın üzerinde talepler de bulunmaktadır.

SMM EMO ilişkileri Elektrik Mühendisleri Odası TMMOB içinde gerek SMM üyelerinin sayısı, gerekse SMM faaliyet alanının düzenlenmesi çalışmalarında önde gelen Odalardan biridir.

Bunun en önemli nedenlerinden biri de hiç kuşkusuz elektrik mühendisliği disiplininin yapı denetim sürecinde yer almasıdır. Doğal olarak yoğun SMM faaliyeti sürdüren, yürüten diğer odalar arasında Mimarlar Odası, İnşaat Mühendisleri Odası, Makine Mühendisleri Odası sayılabilir.

SMM'lerin bugün bile ürettikleri hizmetleri göz önüne alındığında en yoğun olarak bu alanda, yani yapı denetim süreciyle ilgili proje hazırlama, teknik uygulama sorumluluğu ve tesisat yapımıyla uğraştıkları görülecektir.

Özetlemeye çalışmaya devam ediyorum.

Süreç göstermektedir ki, Oda örgütlülüğünün güçlü olduğu birimlerde sorunları aşmak nispeten kolaydır. Bu gibi yerlerde SMM'ler belediye ve diğer kamu kuruluşlarının yasal olmayan işlemlerini Odasına bildirmekte, çözüm konusunda talepkâr davranmaktadır. Yapılan SMM üye toplantılarına katılım olmakta, SMM Komisyonlarında sorunlara çözümler aranmaktadır.

Ancak, deneyimlerimiz bize ilginin bu noktada bittiğini, bundan sonrasının tamamen Odadan beklendiğini göstermektedir. Nitekim Odaların ve TMMOB'nin üye sorunlarına çözüm bulmak adına yaptığı çalışmalara da üyelerimizce katılım biraz zayıf kalmaktadır. Bu zafiyet özellikle 12 Eylülün yarattığı depolitizasyon ortamının, bireyseliğin, adam sendeciliğin payı da yadsınamaz.

SMM üyelerinin bir diğer beklentisi SMM'ler arasında haksız rekabetin önüne geçilmesidir. Buna yönelik olarak geçmişten günümüze çok değişik önlemler alınmışsa da haksız rekabetin ortadan kaldırıldığını söylemek mümkün değildir.

Mesleki denetim sırasında EMO en az ücret tanımlarına uygun olarak kesilmiş fatura ya da serbest meslek makbuzlarının istenmesi bunun en tipik örneğidir. Pratik yaşam bunun yeterli etkiyi göstermediğini kanıtlamıştır.

SMM'ler EMO en az ücret tanımlarındaki bedelleri faturasalar da o bedeli tam olarak alabilen üye sayısı gerçekten çok azdır. Piyasada yüzdelerle ifade edilen indirimler her zaman olagelmiş, âdeta kanıksanmıştır. Bu durumdan en fazla zarar gören kesim ise meslek etiği ve meslek ve ahlâkına duyarlı EMO ve TMMOB örgütlülüğünü savunan Oda komisyonlarında görev alan ya da Odaya yakın duran üyelerdir.

Yine hızla üzerinde durduğumuz konulardan birisi de, Oda bünyesinde yürütülen belge düzenlemesi, verilmesi, yenilenmesinde yaşanan sorunlar ve çözüm önerilerine yöneliktir.

SMM işveren ilişkileri elektrik projeleri mimarlar üzerinden ve elektrik projeleri çoğu kez salt ticari kaygılarla yönlendirilmekte ve teknik standartları düşünülmemektedir. Mimari bürolar projeleri çoğunlukla mühendis olmayan fen adamları ya da yapı denetim firmaları üzerinden çözüme yoluna gitmektedirler.

Bu durum hem standart dışı üretimlere neden olmakta hem de denetim dışı proje üretilmesine neden olmaktadır. Proje eşgüdümü doğru ve sağlıklı yapılmadığından yapı bozlar ve sık sık revizyonlar yaşanmaktadır.

SMM SMM ilişkilerinde de proje üretimlerinde standartlar ve kalite üzerinden bir rekabet değil, fiyat üzerinden bir rekabet yaşanmaktadır. Bu durum kaliteyi düşüren en önemli faktördür. Kalite düşüklüğü ise fen adamlarının bu alana müdahalesine meşruiyet kazandırmaktadır.

Farklı bir formasyonla farklı amaçlara yönelik eğitim almış olan fen adamları, özellikle proje işverenleri ve kamu adına denetim yapan kurum ve kuruluşlar tarafından

teşvik edilmekte ve desteklenmektedir. Bu durum düşük standartta proje üretimi ve denetimsizliğin temel nedenidir.

Yine yapı denetime geldiğimizde bu kuruluşlar yasası ve yapısı gereği kamu adına denetim yapma ihtiyacına yanıt verir durumda değildir. Bu kuruluşlarda çalışan üyelerimiz de mesleklerini yapabilir durumda değildir, tamamen ticari yaklaşmaktadırlar. Maalesef üyelerimizi sadece imza atar noktaya getirmişlerdir.

Sonuç ve öneriler: Sorunların ana kaynağı EMO'nun kurumsal yapısının tam olarak oluşturulmaması olarak da gösterebilir. Örgüt genelinde bu konuda koordinasyon toplantıları, SMM Daimi Komisyonu oluşturulması gibi yerinde kararlar alınmışsa da fazla mesafe kat edilememiştir.

EMO genelinde tüm uygulamaların ve hizmetlerin aynılaştırılması ve yeterli düzeye çıkartmak açısından her dönem başında tüm birim ve özellikle temsilciler ile tüm çalışanların eğitime tabî tutulmaları gerekmektedir. Oda teknik görevli sayıları artırılmalı, sürekli eğitimlerle bu kadroların eşgüdümü sağlanmalıdır.

EMO birimlerinde ayrı bir tekno büro oluşturularak bu bürolarda teknik müdür yanı sıra teknik görevliler de istihdam edilmelidir. Temsilciliklerimizde de bu noktada sıkıntı vardır, özellikle profesyonel çalışanlar açısından.

Tüm bu sorunların çözümüne yönelik EMO birimlerinde ve Merkezde çalışma grupları oluşturularak yerel ve merkezi ölçekte forum, çalıştay, sempozyum ve benzeri etkinlikler düzenlenmelidir. 2005 yılında ilk defa düzenlenen “SMM Sorunları Sempozyumu” sonraki dönemlerde de düzenlenmelidir. Hatta gerektiği durumda yönetmelik değişiklikleri yapmaktan kaçınılmamalıdır.

Projelerin sağlıklı üretilmesi ve denetlenmesi için ortak mesleki denetim uygulaması için EMO ilgili tüm Odalarla ortaklaşa çalışmalar yaparak söz konusu uygulamaların hayata geçirilmesi sağlanmalıdır. Bu amaca yönelik olarak gerekirse İl Koordinasyon Kurullarında sürekli teknik komisyonlar oluşturulmalıdır.

SMM üyelerinin özlük haklarının savunulması ve yönetmeliklerin gözden geçirilmesi sürecinde doğabilecek yasal sorunların önlenmesi amacıyla Hukuk Müşavirliği birimi oluşturulmalıdır.

Bir de Disiplin Yönetmeliğine ilişkin bir önerimiz var. TMMOB Disiplin Yönetmeliğinin caydırıcılığı ve ihtiyaca cevap verme açısından gerekli değişiklikler için TMMOB Genel Kuruluna taşınmalıdır.

SMM KOMİSYONU ÜYELERİ

İsmail Emiroğulları,

Hacı Ali Yiğit,

Serdar Parker,

Murat Eraslan,

Eyüp Sabri Aksüt.

08 Nisan 2006